

Seitsmes, vaatemänguline

23. oktoobril esietendus "Estonia" teatris Giacomo Puccini ooper "Madama Butterfly". Praegune "Madama Butterfly" lavastus on juba seitsmes "Estonia" teatri aja-loos. Käesolev arvustus on kirjutatud 26. oktoobri eten-duse põhjal.

Lavastaja Neeme Kuningas on seadnud eesmärgiks silmselt pakkuda eelkõige kaunist vaatemängu, mis võiks teatrikülastajaid argimuredest ära-viia. Ja kuigi ooperi muusika seab esiplaanile psühholoogilise külje, on vihjeid vaatemängulisele lahendusele ka Puccini partituuris.

Režissööril õnnestub oma kontseptsioon järjekindlalt läbi viia. Lava, mis kujutab endast peakangelanna Cho-cho-sani elamut, on kaunistatud lillede ja paljude ilusate esemetega, mida tegevuse käigus reeglina vaja ei ole. See küll pisut nõrgendab ooperi dramatismi, küll on aga vaataja ees eksootiline imedemaa – niisugune oli Jaapan sajandi algul eurooplaste ja ameeriklaste silmis. Muljet tegevdam ka see, et ooperit esitatakse itaalia keeles (tegevust võib jälgida eestikeelse libreto järgi). Antud juhul on see täielikus kooskõlas lavastaja üldkontseptsiooniga.

Solveig Raja Lätist Butterfly osas võlus kõigepealt oma kauni häälega, sobides enam idüllilisse esimesse, kui traagilisse viimasesse vaatusse. Eriti õnnestusid lauljal Cho-cho-sani kuulsad aariad. Väljendusrikkalt mõjusid duetid Pinkertoni ja Sharplessiga. Butterfly draamat Raja osatäitmine eriti ei rõhuta, pigem kangelanna iseloomu heledamaid jooni – südamlikkust, armastuse truudust, lootust paremale. Seesugune tõlgendus seotub lavastaja kontseptsiooniga ega satu vastuollu ka Puccini muusikaga.

Võrreldes Butterflyga, on Pinkertoni karakter lihtsakoeline – tema partiis puuduvad suured psühholoogilised kontrastid. Vello Jürna mängib seda kerge-meelse meremehena. Lauljal on ilus hää ja hea välimus ning vaevalt Pinkertoni osatäitjale rohkem vaja on.

Väga huvitav oli Tarmo Sild Sharplessi osas. Tema suurepä-

rane lavaline mäng oli psühholoogiliselt kõige väljendusrikkam, vastates enim Puccini muusikale. Võib-olla kohati kaldus T. Sild isegi kõrvale lavastaja kontseptsioonist. Tugevamalt mõjusid tema puhul just dramaatilised duett-dialoogid (esimeses vaatuses Pinkertoniga, teises Butterflyga).

Mati Vaikmaa stiliseeritud osalahendus rõhutab Goros eelkõige jaapanlikke jooni. Goro traagiline roll Butterfly saatuses jääb peaaegu välja mängimata. Goro iseloomu sotsiaalsuse varjab Vaikmaa jaapanliku ükskõiksuse maski taha. Niisugustes piirides näib Vaikmaa lavaline liikumine ideaalne – nagu elav marionett, kes laulab mahe-da häälega meeldivaid repliike. Kuid kas oli Goro mõeldud ka Puccinil just sellisena?

Ka enamikku kõrvalosadest laulsid kõrgklassilauljad (Annika Tõnuri – Kate Pinkerton; Ants Kollo – Jamadori; Teo Maiste – onu Bonzo jt.). Kohati mõjus see raiskamisena. Kas oli tingimata vaja anda A. Tõnurile osa, milles laulja ei saa näidata oma hääle ilu ega mängi ka palju. Seda enam, et Puccinil oli Kate Pinkerton mezzosopran.

• Stseen lavastusest, keskel Cho-cho-san (SOLVEIG RAJA).

Ei meeldinud koori kasutamise esimeses vaatuses. Suurt arvu koriste oli vaja vaid selleks, et luua ilus pilt, koori kõla oli aga Puccini läbipaistva partituuri jaoks liiga paks.

Orkester Vello Pähni juhatusel mängis laitmatult. Kõik peenemad, peaaegu impressionistlikud nüansid Puccini partituuris olid kuuldavavad, stiil väljapeetud, interpretatsioon algusest lõpuni

väljendusrikkas, dirigendi žest täpne.

"Madama Butterfly" on tore kingitus ooperipublikule.

GUNNAR VAIDLA foto

MARK RAIS